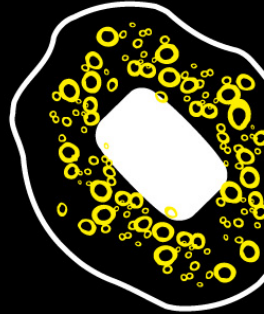

UNIVERSITEIT TWENTE.

ONDERZOEK VAN ONDERWIJS (OVO)

COLLEGE 1, 14 NOVEMBER 2024

DEEL I: CINDY POORTMAN

C.L.POORTMAN@UTWENTE.NL

DEEL II: SUSAN MCKENNEY

Herkenbaar?

Waarom onderzoek?

- Docent: ontwerper en onderzoeker van eigen onderwijs
  - Kritische blik op functioneren; problemen en successen begrijpen
  - Onderzoek kunnen inzetten om problemen te analyseren en (oplossingen) te kunnen ontwerpen voor eigen lessen

Praktijkonderzoek in je school

- Onderzoek dat wordt uitgevoerd door leraren (in opleiding)
- waarbij op systematische wijze
- in interactie met de omgeving
- antwoorden verkregen worden op vragen
- die ontstaan in **de eigen onderwijspraktijk**
- en **gericht zijn op verbetering van deze praktijk**

(Van der Donk & Van Lanen, 2020, p. 31)

- Toepassing op: thema's genoemd in Studiewijzer (zie Canvas – Modules – Algemeen).
- Meestal: ontwerponderzoek (of beschrijvend)
  - vergelijkend, evaluerend, verklarend

Doelen

- Aan het eind van OvO is de student in staat om sociaalwetenschappelijke onderzoeksvaardigheden toe te passen om problemen in de eigen onderwijspraktijk (binnen het eigen vak) op te lossen, specifiek om:
  - opzet en planning van onderzoek te bepalen met behulp van kennis over praktijkgericht onderzoek en bijbehorende onderzoeksactiviteiten
  - data te verzamelen en te analyseren
  - conclusies te trekken en te rapporteren over het onderzoek en de uitkomsten en hierop (kritisch) te reflecteren
  - de uitvoering en verslaglegging van het onderzoek te verantwoorden met behulp van wetenschappelijke en vakdidactische bronnen en bronnen over het uitvoeren van sociaalwetenschappelijk onderzoek (conform APA).

Fases

- Voorbereiding op ethiekaanvraag, dataverzameling en verslaglegging:
  - In vier colleges (en voorbereiding)
  - aan eigen onderzoeksplan werken, Bijlage III Studiewijzer
- College 1: Onderzoeksfases; voorlopige aanleiding, probleem, literatuur
- College 2 (12 dec.): Feedback op eerste idee; verder over theoretische inbedding, onderzoeksplan en dataverzameling
- College 3 (19 dec.): verder met dataverzameling en ethiek
  - Let op: vragen aan mij **tot 23 januari**, eigen begeleider is 1^e aanspreekpunt eigen OvO
- College 4 (6 februari 2025):
  - presenteren (pitch) concept-onderzoeksplan t/m methode
  - feedback medestudenten en vakdidacticus

Materiaal (1)

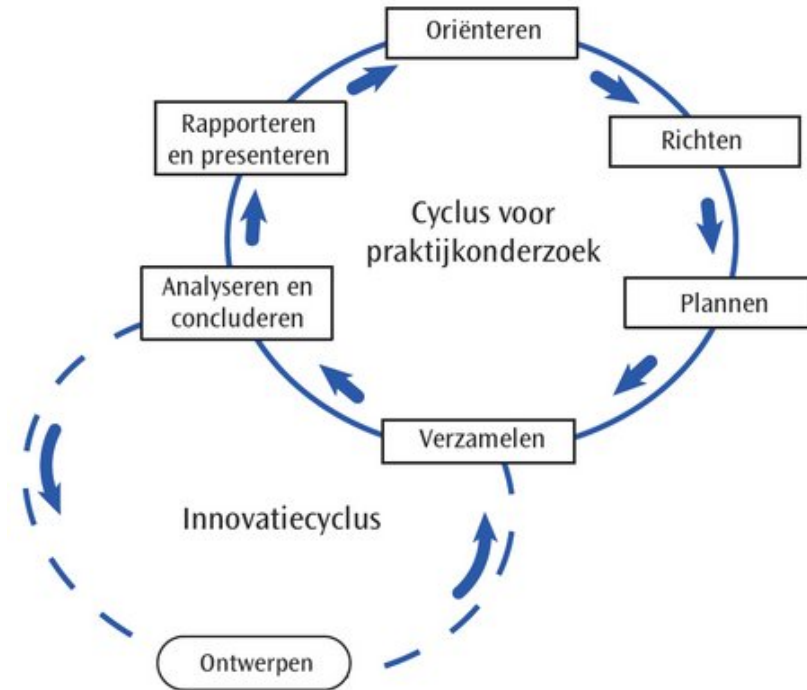

Zie Studiewijzer op canvas

- Bijlage I, Beoordelingsformulier: succescriteria bij leerdoelen
- Bijlage III, Onderzoeksplan format
- Bijlage IV: Informatie ethiekaanvraag vóór dataverzameling
- Bijlage V, Opzet verslag
- Zij-instromers, 5EC variant: zie ook 'addendum 5EC variant' op Canvas
- Boek: Van der Donk, C., & Van Lanen, B. (2020). *Praktijkonderzoek in de school*. Bussum: Coutinho. (zie ook bijlage A4, p.356 ev voor verwijzen APA)

Onderzoekscyclus

- Oriënteren
- Richten
- Plannen
- Verzamelen
- Ontwerpen
- Analyseren en concluderen
- Rapporteren en presenteren

Bron: Van der Donk, C., & Van Lanen, B. (2020, p.22). *Praktijkonderzoek in de school*. Coutinho.

Ontwerponderzoek

- Doelgericht en systematisch uitvoeren van
- het ontwerpen, ontwikkelen en evalueren
- van een nieuwe werkwijze, leermiddelen of andere innovatie
- om de praktijk te verbeteren

(Van der Donk & Van Lanen, 2016)

- Ontwerp- en ontwikkeling video *Schetsen* voor O&O Technasiumleerlingen
  - Ontwerp en ontwikkeling praktische opdracht *computational thinking* binnen wiskunde
  - Ontwerp en ontwikkeling van lesmodule, practica, formatief handelen binnen lessen(serie)...
-
- Zie hst **8 boek** – (spec. p. **296-297**; voorbeelden **299-303**)

Ontwerponderzoek

- Fase 1: Vooronderzoek naar ontwerpeisen, geleid door een ontwerpdoel
- Fase 2: ontwerpen en ontwikkelen, uitvoeren en evalueren, geleid door een evaluatievraag

Ontwerponderzoek

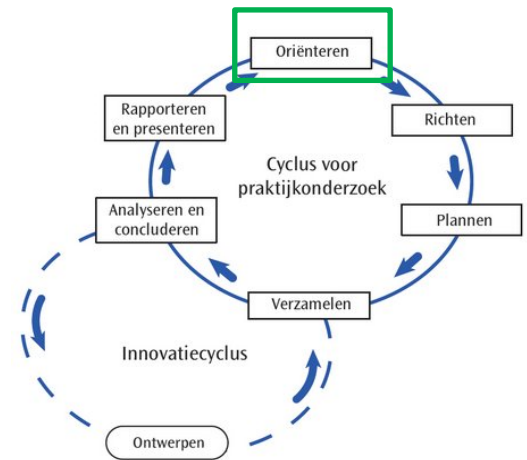
- Start met oriëntatie op praktijkprobleem
  - er ontbreekt iets
  - je wilt iets nieuws uitproberen
  - bestaande praktijken moeten worden verbeterd

Hoofdactiviteiten ontwerponderzoek

Fase 1: vooronderzoek naar ontwerpisen

Oriënteren:

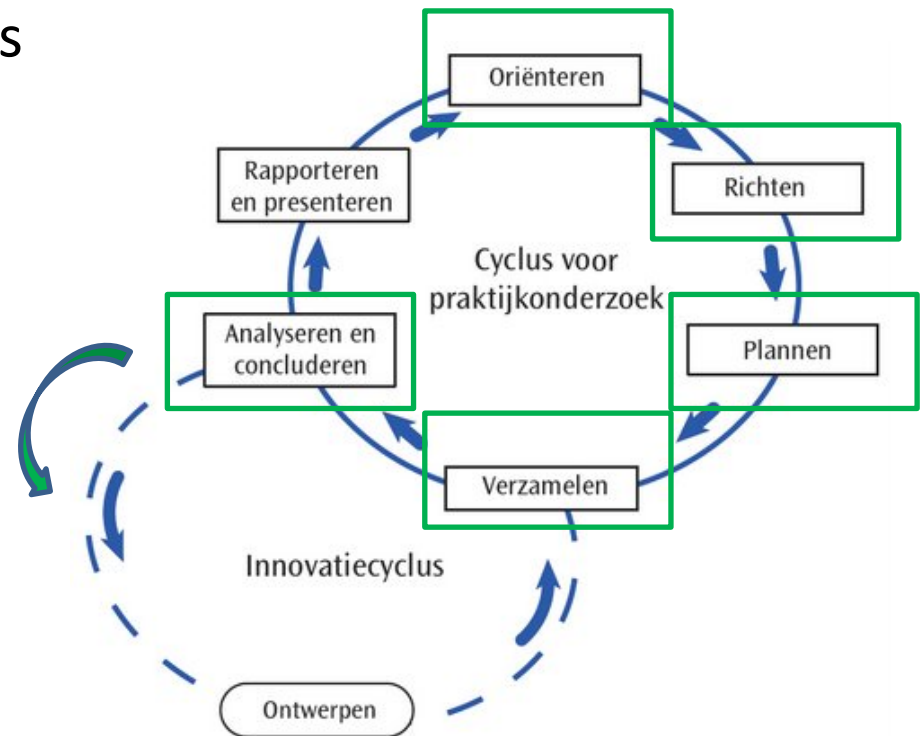
- Verkennen praktijkprobleem (/ambitie), waarvoor ontwerp een oplossing is
  - Brainstorm, literatuur, verkennende gesprekken met collega's (vakcoach, team, leidinggevende) en begeleider; raadplegen leerlingen
- Context in kaart:
  - Belangen, randvoorwaarden
  - Actuele ontwikkelingen
- Praktijkprobleem kiezen
- Verder verkennen, ook m.b.v. literatuur
- Praktijkprobleem beschrijven: wat, wie, wanneer, waarom, hoe...en wat is er al bekend (over mogelijke oplossing)
- Studiewijzer bijlage III, onderdeel 6 Onderzoeksplan.

Hoofdactiviteiten ontwerponderzoek

Fase 1: vooronderzoek naar ontwerpeisen

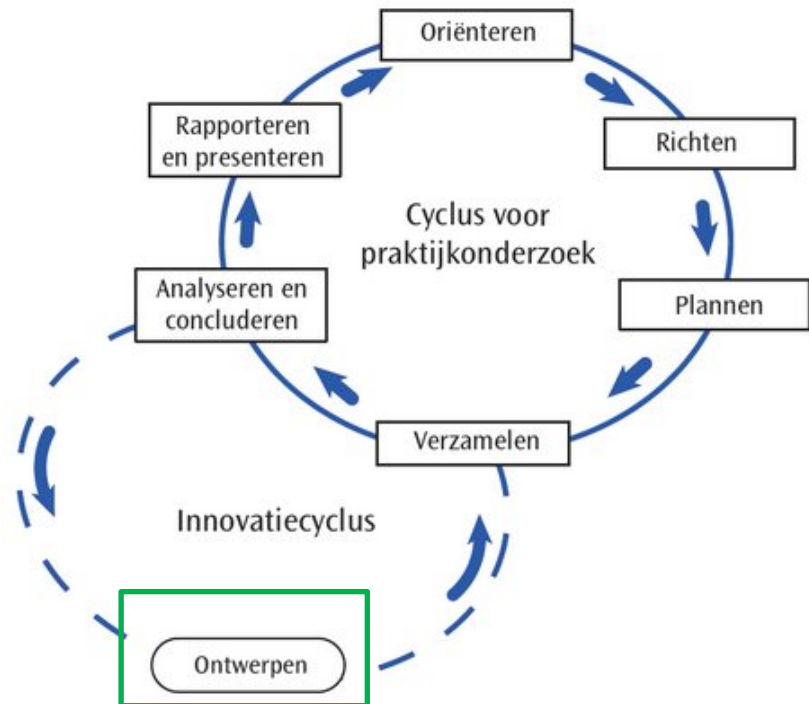
Vooronderzoek leidt tot:
Ontwerpeisen en suggesties
om hieraan te voldoen

Hoofdactiviteiten ontwerponderzoek

Fase 2: Ontwerpen, uitvoeren en evalueren

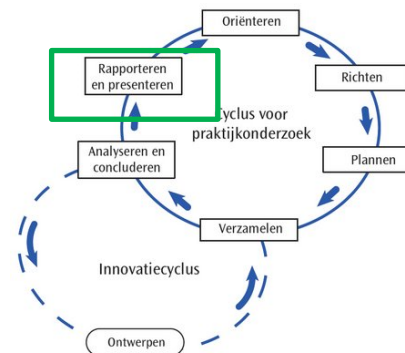
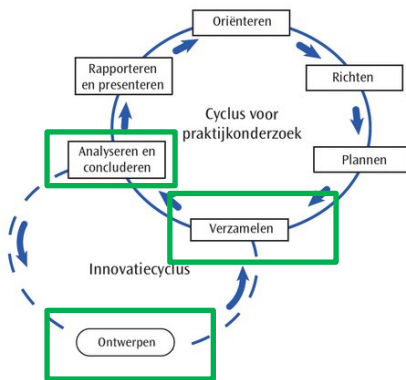
Ontwerpen: hulpmiddelen, zoals voorgaand materiaal, best practices van anderen (andere context), collega's, experts...

Hoofdactiviteiten ontwerponderzoek

Fase 2: Ontwerpen, uitvoeren en evalueren

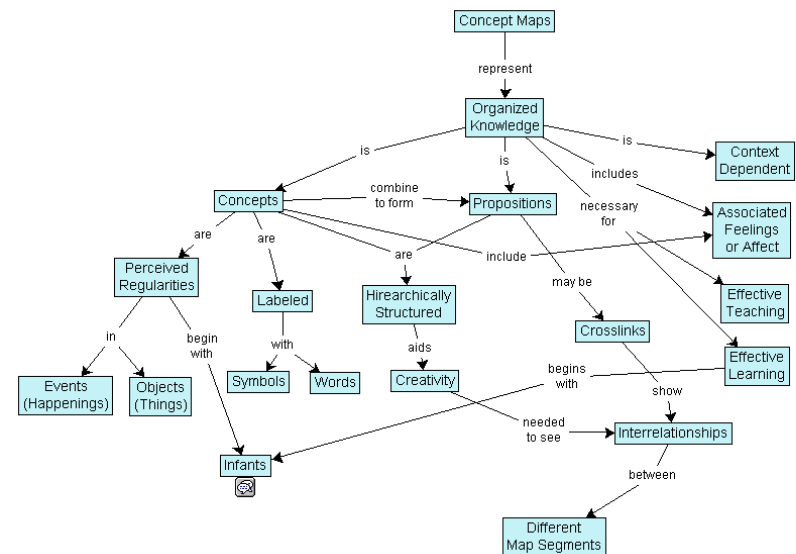
- Ontwikkelen
- Uitvoeren en evalueren (en bijstellen/aanbevelingen), bijv.
  - Screenen met checklist
  - Focusgroep interview
  - Try-out

Beschrijvend onderzoek

Thema/situatie in kaart brengen, bijv.:

- Waarom halen leerlingen voor O&O sinds drie jaar een veel lager cijfer dan daarvóór?
- Welke problemen ervaren leerlingen op het gebied van huiswerk voor scheikunde?

Beschrijvend onderzoek

Boek:

- Onderzoeksvormen – beschrijvend
- Hst. 4 Richten: p. 134 voorbeelden beschrijvende vragen
- Reikwijdte bepalen (va p.137): onderzoekbaar in bepaalde tijd met bepaalde middelen

Je eerste idee

- Bekijk de studiewijzer onderwerpen, alg. p. 5, tot p. 7
- In duo's bespreken
  - Wat is je eerste idee?
  - Welke concepten om verder uit te zoeken (bijv. formatief handelen, feedback, quantumfysica VO; practica SK, computational thinking, beoordelen bij O&O)
  - Max 10 min.
  - Pauze, daarna **vanaf 09.25** Susan McKenney over literatuur

Vervolg

Datum	Wat
Vóór college 2	<ul style="list-style-type: none"> • Neem de studiewijzer op Canvas door • Lees verder uit boek de rest van hst. 3 (na p. 94) en hst. 4 'richten'. Neem ook de slides nogmaals door.<ul style="list-style-type: none"> • Werk aan onderdeel 6 in het onderzoeksplan (Studiewijzer, bijlage III). • Werk aan onderdeel 7 in bullets: enkele concepten voor 1^e versie, gebruik Susan's collegedeel • Maak op Canvas een feedbackgroep (per vak 3-4 personen/groep). Zie people=>groups; jullie kunnen zelf inschrijven. • Vooraf je onderzoeksplan tot dan toe (6 en 7 tot zo ver) inleveren in groep met wie je tijdens college hebt gepraat, uiterlijk vrijdag 6 december om 18.00. • Neem de andere onderzoeksplannen door om tijdens het college feedback te kunnen geven.
College 2: 12 december	<ul style="list-style-type: none"> - Feedback op onderzoeksplan tot dan toe in groepjes - Plannen, verzamelen, ethiek
College 3: 19 december	Vervolg dataverzameling en ethiek
College 4: 6 februari 2025	Pitch onderzoeksplan

Onwijs Master
WhatsApp-groep

